

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Investituarum materia retractata est in Concilio Remensi, cui præsidit Callistus secundus. Propositæ tum Henrico Imperatori conditiones satis æquæ; quarum plerasque recepit. Sed cùm investituram ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Concilij coram omnibus legit hanc scripturam.

Privilegium illud, quod non est privilegium, sed verè debet dici privilegium, pro liberatione captivorum & Ecclesiæ à Domino Paschale Papa per violentiam Regis Henrici extortum, nos omnes in hoc sancto Concilio cum Domino Papa congregati canonica censura & ecclesiastica auctoritate iudicio sancti Spiritus damnamus, & irritum esse iudicamus, atque omnino cassamus, & ne quid auctoritatis & efficacitatis habeat, penitus excommunicamus. Et hoc ideo damnatum est, quòd in eo privilegio continetur quòd electus canonicè à clero & populo à nemine consecratur nisi priùs à Rege investitur, quod est contra Spiritum sanctum & canonicam institutionem.

Perlecta verò hac charta, acclamatum est ab universo Concilio: Amen, Amen. Fiat, Fiat.

Archiepiscopi qui cum suis suffraganeis interfuerunt, hi sunt. Iohannes Patriarcha Veneticus, Sennes Capuanus, Landolphus Beneventanus, Amalphitanus, Regimundus, Iduntinus, Brundusinus, Capisanus, Girontinus, & Græci, Ronfanus, & Archiepiscopus sanctæ Severinæ. Episcopi verò, Cencius Sabinensis, Petrus Portuensis, Leo Ostiensis, Cono Prænestinus, Girardus Engolismensis, Galo Leonensis Legatus pro Bituricensi & Vlennensi Archiepiscopis, Rogerius Vulturvensis, Gaufridus Senensis, Rollandus Populoniensis, Gregorius Terracinenfis, Guillelmus Trojanus, Guillelmus Siracusanus Legatus pro omnibus Siculis, & alij ferè centum Episcopi. Bruno Signinus & Iohannes Tusculanus Episcopi, cum essent illa die Romæ, Concilio non interfuerunt, qui postea lecta damnatione privilegij, consenserunt & laudaverunt. Cardinales verò Bonifacius tituli sancti Marci, Robertus tituli sancti Eusebij, Romanus tituli sanctæ Priscæ, Gregorius tituli sanctorum Apostolorum, Benedictus tituli sancti Petri ad vincula, Anastasius tituli sancti Clementis, Boso tituli sancti Mauricij in Damaso, Iohannes tituli sanctæ Cæcilie, * Divizo tituli sancti Martini, Theobaldus tituli sanctorum Iohannis & Pauli, Gregorius tituli sancti Grisogoni, Rainerius tituli sanctorum Petri & Marcellini, Vitalis tituli sanctæ Albine. Petrus verò tituli sancti Xistii & Albericus tituli sanctæ Sabine, cum essent Romæ illo die, Concilio non interfuerunt. Postea lecta damnatione nefandi privilegij, consenserunt & laudaverunt. Diaconi verò, Abbas Sublacensis, Iohannes Galetanus, Abbas sancti Andree, Leo sanctæ Crucis, Gregorius, Aldo, Theobaldus, Roscemannus, hi omnes in damnatione prædicti privilegij consenserunt cum Abbatibus & innumera multitudine tam Clericorum quàm laicorum.

Hæc charta dictata est à Girardo Engolismensi, Leone Ostiensi, Gregorio Terracinenfi, Galone Leonensi Episcopis, à Roberto Cardinale tituli sancti Eusebij, Gregorio tituli sanctorum Apostolorum, communi aliorum consilio.

CAPVT XXI

Synopsis.

I. Investiturarum materia retractata est in Concilio Remensi, cui præsedit Callistus secundus. Proposita tum Henrico Imperatori conditiones satis æquæ, quarum plerasque recepit. Sed cum investituram re-

rum ecclesiasticarum dimittere nollet, excommunicatus fuit.

II. Ei excommunicationi consensit Ludovicus Francorum Rex, qui Concilio intererat. Unde sequitur eum, dimissa bonorum ecclesiasticorum investitura, solam feudorum investituram retinuisse.

III. Ea controversia finita est anno MCXXII, in Concilio Lateranensi: in quo statutum est ut Episcopi Regalium investituram accipiant per sceptrum, non autem per baculum & anulum. Expenduntur verba Callisti.

IV. Rescripto tamen Callisti aboliitum est ius homagij & iuramenti fidelitatis quod Episcopi prestare tenebantur, quod antea quoque vetitum à Gregorio septimo & Urbano secundo. Cur ita visum Pontificibus illis.

V. Verum his prohibitionibus obsequi non sunt Galli, neque Angli, neque etiam Germani. Quoad Galliam, probatur ex Ivone Carnotensi.

VI. Quoad Angliam verò, auctoritate Vuillelmi Malmesburienfis.

VII. Emicuit in hoc negotio pietas & reverentia Regum nostrorum erga apostolicam sedem. Dimiserunt enim solennitatem homagij. Istud verò non exegerunt nisi ab iis Episcopis qui feuda possidebant. A ceteris verò nihil exactum præter iuramentum fidelitatis.

VIII. Veteri constitutione induitum ut Episcopi iuramentum fidelitatis præstent Regibus. Innocentius tertius in Concilio Lateranensi censuit æquum esse ut Clerici qui bona temporalia possident, iuramentum fidelitatis præstent Principibus.

IX. Callistus secundus investituram confirmavit, tamen immutationem attulerit in solennitate. Fridericus tertius Regalium investituram per sceptrum dedit Episcopo Tullensi.

X. Gallia jam antè dimiserat solennitatem investituræ per anulum, & ius illud in feudis tantum retinuerat.

XI. Avo divi Bernardi investitura feudorum sive Regalium in usu erat.

XII. Ex his qua dicta sunt colligitur investituram Regalium ac iuramentum fidelitatis publica auctoritate convalescisse post disturbatas contentiones.

ADDITIO.] Datur nova editio Conciliorum Remensis & Lateranensis sub Callisto secundo habitorum. Cujus fuerit Burdinus, qui adversus Callistum sedit. Quid sit Hispanicum ius in canone decimo Concilij Lateranensis. Non est simplex peregrinatio religionis ergo, sed bellum sacrum adversus Sarracenos. De parochialibus Ecclesiis quas monachi tenent.

I. ANNO dein millesimo centesimo decimo nono Callistus secundus Papa, qui cum Imperatore Henrico cognatione conjunctus erat, Concilium Remense celebravit, cui interfuit Ludovicus sextus Francorum Rex. In eo examinata fuit controversia illa de investituris, ac dein decreta Concilij missa sunt ad Henricum, qui tribus quibusdam capitibus consensit, liberas nimirum futuras electiones Episcoporum & Abbatum, consecrationes peractum iri ab iis ad quos id ius spectat, deinceps verò nullam investituram factum iri per virgam & anulum

* Leg. Laurentij.
Leg. Dominico

annulum. Verum concoquere non potuit quartum caput quod proponebatur. Eo autem decernebatur, teste Rogerio de Hoveden, ut investituram rerum Ecclesiarum nihil omnino sibi laicalis exigat persona. Itaque ob repulsam illam excommunicatus fuit contra sententiam plurimorum.

II. Mirum videri potest Regem Francorum huic excommunicationi consensisse, quia ipse æquè involvebatur ac Imperator. Nam Reges nostri investituram quoque dabant, non quidem episcopatum, neque cum solennitate baculi & annuli, sed investituram rerum & possessionum ecclesiasticarum, ut ex Hincmaro & Ivone supra docuimus. Ut ea difficultate nos expediamus, observandum est bona Ecclesiarum bifariam accipi. Quædam enim vocantur *Regalia*, id est, feuda quæ Regi debent servitium velut à vassallo. Alia verò sunt latifundia & domania quæ Ecclesiæ data fuerunt. Olim autem Reges concessiones & investuras universi patrimonij ecclesiastici dabant. Sed in pactis inter Paschalem & Henricum initis antè quàm Paschalis in carcerem conjiceretur, reperta est nova distinctio, quæ potestatem imperatoriam coerceret ad solam feudorum investituram quæ immediatè pertinerent ad Imperium. Quod alia verò bona, Ecclesiis conservabatur antiqua libertas, ut constat ex epistola *xxxi*. ejusdem Paschalis: *Porro Ecclesias cum oblationibus & hereditariis possessionibus, quæ ad regnum manifestè non pertinebant, liberas manere decrevimus.* Adhibenda ergo est distinctio illa propositioni Concilij Remensis. Vnde concludendum est Regem Ludovicum sese accommodasse ad voluntatem Papæ Callisti, dimissa bonorum ecclesiasticorum investitura, solamque feudorum investituram retinuisse. Vno verbo, & quidem apertius, responderi potest discordiam illam fuisse inter Papam & Imperatorem, de investitura corporali disputantes, quæ jam abolita erat in Gallia à tempore Concilij Claromontani.

III. Magnus tandem dies ingenti illi controversiæ, quæ quinquaginta per annos imperium & sacerdotium inter se commiserat, impositus est in Concilio generali Lateranensi à Callisto secundo Papa celebrato anno millesimo centesimo vigesimo secundo, cui interfuit Sugerius Abbas sancti Dionysij, Legatus Ludovici Regis Franciæ. Callistus enim, ex sententia Concilij, hunc modum ei rei adhibuit quo aliquatenus satisfactum est iis quorum intererat. Rescriptum ejus, quod refertur apud Abbatem Urspergensem & Vvilelmum Malmesburiensem, heic ante omnia describendum est.

Tom. II.

Ego Callistus servus servorum Dei dilecto filio suo Henrico Dei gratia Romanorum Imperatori Augusto concedo electiones Episcoporum & Abbatum Teutonici regni, quæ ad regnum pertinent, in presentia tua fieri absque simonia & aliqua violentia; ut si qua inter partes discordia emerit, Metropolitanis & provincialium consilio, vel iudicio, saniori parti auxilium & assensum præbeas. Electus autem Regalia per sceptrum à te recipiat; exceptis omnibus quæ ad Romanam Ecclesiam pertinere noscuntur. Et quæ ex his jure tibi debet faciat. Ex aliis verò partibus Imperij consecratus, infra sex menses Regalia per sceptrum à te recipiat.

Ceterum in hoc rescripto quatuor adnotanda sunt. Primum enim discrimen ponit inter Episcopos Germaniæ & aliarum provinciarum Imperij. Nam Germanos Episcopos præcipit recipere investituram, etiam ante consecrationem. Secus quoad alios; quos ea tantum lege teneri edicit, ut intra sex mensum spatium à die consecrationis investituram accipiant ab Imperatore. Secundo, mutat solennitatem investituræ; quam fieri per sceptrum jubet, non autem per baculum & annulum. Tertio, investuras coercet ad sola feuda sive regalia. Demum Imperatori reservat, in consequentiam investituræ Regalium, omnia jura & obsequia quæ ad eum pertinent quoad feuda ab Episcopis possessa.

IV. Sed magni momenti est ultima clausula. Nam ea comprehendit revocationem juris cujusdam quod ex investiturarum controversia ortum erat; homagij nimirum & juramenti fidelitatis quod Episcopi præstare tenebantur. Nam satis visum non est Gregorio septimo quod investiturarum usum prohibuisset, sed præterea vetuit ne Clerici homagia Regibus præstarent. *Ut Clericus à laico nunquam justificetur*, inquit, *nec pro terra nec pro aliis rebus quas ab illo teneat, nec sibi hominatum faciat; sed omnino quæ ab eo tenet, sibi, antequàm ullam patiatur injuriam, dimittat.* Hanc prohibitionem in Concilio Claromontano renovavit Urbanus secundus his verbis: *Ne Episcopus vel Sacerdos Regi vel alicui laico in manibus ligiam fidelitatem faciat.* Hujus autem prohibitionis decernendæ, quam in Concilio Romano idem Urbanus renovavit, quarum rationes fuerint, aperit Rogerius Hovedenus. Ait enim Papam in ea synodo disseruisse execrabile prorsus esse ut manus quæ eò honoris & dignitatis pervenerunt ministerio suo Deum creent qui creavit universa, quæque eum offerunt Deo Patri pro omnium hominum salute, quod ipsis quoque Angelis non licet, indignum inquam prorsus esse ut

Vile Radmerum
lib. 2. pag. 15. &
Joanncm Brom-
ton pag. 224.